

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 515/97 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů

(Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na webových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu)

(2014/C 219/11)

1. ÚVOD

1.1 Konzultace evropského inspektora ochrany údajů (EIOÚ)

1. Dne 25. listopadu 2013 přijala Komise návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady⁽¹⁾, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 515/97 ze dne 13. března 1997 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů ve znění nařízení č. 766/2008 ze dne 9. července 2008⁽²⁾. Tento návrh byl zaslán evropskému inspektorovi ochrany údajů ke konzultaci dne 29. listopadu 2013.

2. Před přijetím návrhu bylo evropskému inspektorovi ochrany údajů umožněno předat Komisi neformální připomínky. Některé z těchto komentářů Komise zohlednila. Díky tomu byly v návrhu posíleny záruky ochrany údajů.

1.2 Souvislosti a cíle návrhu

3. Návrh pozměňuje jeden z nejvýznamnějších právních nástrojů upravující činnost namířenou proti porušování celních předpisů. Boj proti porušování celních předpisů Unie předpokládá rozsáhlou výměnu informací s ohledem na spolupráci mezi příslušnými orgány členských států a mezi orgány členských států a Komisí, a to včetně předávání osobních údajů.

4. V návrhu je deklarován cíl zvýšit účinnost vymáhání právních předpisů a spolupráce v této oblasti práva EU. Pokud jde o sledování zboží, zavádí návrh nové povinnosti pro dopravce, kteří budou povinni zasílat Komisi údaje o pohybu kontejnerů (tzv. zprávy o stavu kontejneru – CSM); jeho cílem je také zjednodušení pravidel, jimiž se řídí organizace ústřední databáze údajů o dovozu, vývozu a tranzitu, aby bylo možno lépe analyzovat toky zboží.

5. Návrh také zavádí možnost, aby Komise získávala podkladové dokumenty k prohlášení o dovozu a vývozu přímo od hospodářských subjektů ze soukromého sektoru, a to za výslovným účelem urychlit vyšetřování úřadu OLAF.

6. Návrh také deklaruje cíl zjednodušit a harmonizovat pravidla upravující ochranu údajů, která se použijí na jednotlivé databáze zřízené na základě nařízení. Zavádí maximální lhůtu pro uchování údajů uložených v celním informačním systému (CIS)⁽³⁾ a v dalších databázích.

⁽¹⁾ COM(2013) 796 final. Dále jen „návrh“.

⁽²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 515/97 ze dne 13. března 1997 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů ve znění nařízení č. 766/2008 ze dne 9. července 2008 (Úř. věst. L 82, 22.3.1997, s. 1). Dále jen „nařízení“.

⁽³⁾ Účelem CIS je napomáhat příslušným vnitrostátním orgánům a Komisi („partneři CIS“) předcházet operacím, které jsou v rozporu s celními předpisy, a při jejich vyšetřování a stíhání. Za tímto účelem mohou partneři CIS prostřednictvím tohoto systému vyhlásit poplach, přičemž ostatní partneři CIS jsou požádáni, aby podnikli jisté kroky, a to konkrétně: pozorování a zpravodajství, skryté sledování, zvláštní kontroly a operativní analýzy. Tento poplach se může týkat komodit, dopravních prostředků, podniků a osob.

7. V zájmu jasnosti je třeba uvést, že nařízení se vztahuje na tyto databáze a rejstříky:

- „Evropský rejstřík údajů“ – článek 18a,
- „rejstřík CSM“ – články 18c, 18d a 18e
- „rejstřík údajů o dovozu, vývozu a tranzitu“ – článek 18 g,
- databáze CIS – články 23 až 41,
- databáze FIDE – články 41a až 41d.

3. ZÁVĚRY

66. Evropský inspektor ochrany údajů vítá změny, které Komise v návrhu učinila v zájmu lepšího souladu s příslušnými právními předpisy o ochraně údajů. Je však třeba poznamenat, že návrh obsahuje také některé poměrně závažné nedostatky, které musí být před jeho přijetím odstraněny.

67. Evropský inspektor ochrany údajů chce zdůraznit, že Komise měla zaujmout k právním předpisům o vzájemné pomoci v oblasti cel komplexnější přístup, aby tyto předpisy uvedla do souladu se změnami vyplývajícími z Lisabonské smlouvy. Zejména měla rozhodnout, že bude zrušen dvojí základ nařízení/rozhodnutí a že bude nahrazen jednotným nástrojem založeným výlučně na SFEU, aby byla zaručena právní jistota a jednotlivý režim ochrany údajů.

68. Z výše uvedených důvodů evropský inspektor ochrany údajů v každém případě doporučuje:

- zavedení nového modelu dozoru nad všemi databázemi, který se bude týkat i zpracovávání osobních údajů na základě nařízení a návrhu (konkrétně CIS včetně FIDE, Evropský rejstřík údajů a rejstřík údajů o dovozu, vývozu a tranzitu). Takový model by měl být založen na koordinovaném dozoru s tříúrovňovou strukturou: orgány pro ochranu údajů na vnitrostátní úrovni, EIOÚ na ústřední úrovni a koordinace mezi nimi,
- určení EIOÚ jako sekretariátu pro koordinaci dozoru jak v rámci rozhodnutí, tak nařízení,
- začlenění všeobecného ustanovení do textu návrhu, které vyjasní, že se na zpracování osobních údajů ze strany orgánů Unie vztahuje nařízení č. 45/2001 a že na zpracování ze strany příslušných orgánů jednotlivých členských států se vztahují vnitrostátní předpisy, jimiž se provádí směrnice 95/46/ES,
- nahrazení různých roztržitých ustanovení jednotnými ustanoveními, která pro každou databázi upřesní: i) úlohu Komise jako správce údajů či společného správce údajů zároveň s příslušnými vnitrostátními orgány; ii) v případě nutnosti z důvodu jasnosti v těch případech, kde je správcem Komise, dozorčí úlohu EIOÚ, na rozdíl od případů, kdy ke zpracování dochází pod dohledem vnitrostátních orgánů pro ochranu údajů; iii) technická opatření, která má Komise přijmout, aby byla zajištěna bezpečnost zpracování (konkrétní opatření by případně mohla být uvedena v aktu v přenesené pravomoci, aby mohla být snáze aktualizována); a iv) nutnost předběžné kontroly ze strany EIOÚ podle článku 27 nařízení č. 45/2001,
- aby byly nově stanovené lhůty pro uchovávání údajů ještě zváženy na základě vyhodnocení toho, jak dlouho je v tom kterém případě uchování nezbytné; dále by měla být upravena ustanovení o anonymizaci údajů tak, aby bylo vyžadováno vymazání údajů,
- pokud jde o databázi CSM, návrh by měl obsahovat vyčerpávající seznam údajů, které do ní mají být vkládány. Případně může být v návrhu výslovně zakázáno, aby byly do takové databáze vkládány osobní údaje.

V Bruselu dne 11. března 2014.

Peter HUSTINX

evropský inspektor ochrany údajů